

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

“ПОЛЬСЬКА МОВА”

(для бакалаврів)

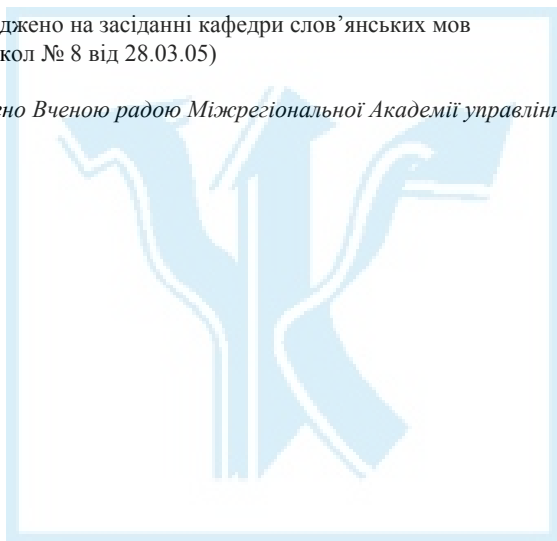
МАУП

Київ 2005

Підготовлено викладачем *Л. А. Медведенко*

Затверджено на засіданні кафедри слов'янських мов
(протокол № 8 від 28.03.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Медведенко Л. А. Навчальна програма дисципліни “Польська мова” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2005. — 26 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Польська мова”, вказівки до виконання самостійної роботи студентів, форми поточного та підсумкового контролю, вимоги до заліків та іспитів, питання для самоконтролю, контрольні завдання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вивчення дисципліни “Польська мова” як курсу практики усного та писемного мовлення — практичне засвоєння студентами польської мови та нормативної бази її функціонування в комунікативно-мовленнєвих ситуаціях у різних сферах професійної діяльності та побуту, формування у студентів лінгвокраїнознавчої компетенції.

Практична та фахова мета курсу — опанування студентами вмінь і навичок всіх видів вільної мовленнєвої діяльності в межах програмної тематики.

В основу курсу покладено принципи системності, комунікативної спрямованості навчання, порівняння мовних систем рідної й іноземної мов.

Завдання вивчення дисципліни полягають у формуванні у студентів умінь і навичок аудіювання, усного та писемного монологічного та діалогічного мовлення відповідно до тематичного та граматичного мінімумів запропонованого курсу.

Засвоєння структури мови відбувається в типових комунікативних контекстах і основних видах мовленнєвої діяльності (слуханні, говорінні, читанні, письмі).

Слухання дає змогу сформувати навички та вміння сприймати монологічне й діалогічне мовлення викладача, студентів і носія мови (в аудіозапису), а також активізувати навички сприйняття на слух лексичного матеріалу, текстів у поданні викладача й аудіозапису за тематикою курсу.

Говоріння сприяє формуванню та розвитку навичок розмовного мовлення в монологічній і діалогічній формі за темами згідно з програмою курсу. Студенти повинні оволодіти лексичним матеріалом і використовувати його в розмові, враховуючи фонетичні та граматичні особливості польської мови. Компетенція усного мовлення на початковому рівні включає підготовлене монологічне мовлення у формі опису та діалогічне мовлення у формі бесіди.

Навички та вміння *читання* формуються на базі вправ і текстів. Разом із навичками розуміння прочитаного формуються та розвиваються навички і вміння правильно вимовляти звуки як ізольовано, так і в мовленнєвому потоці. Читаючи вголос, студенти мають дотримуватися правил вимови, темпу та мелодики звучання, близьких до вимови й темпу носіїв мови. Під час самостійного читання студенти мають швидко сприймати й засвоювати інформацію, уміти виокремлювати основну думку, розбивати текст на змістові частини, складати план.

Письмо сприяє формуванню навичок правопису окремих лексичних одиниць, граматично оформлених речень і самостійних висловлювань відповідно до запропонованої мовної ситуації.

Навчати студентів усіх видів мовленнєвої діяльності потрібно комплексно, координуючи процеси навчання та контролю. Слід також розвивати у студентів навички самостійної роботи за допомогою виконання ними домашніх завдань (читання, переклад і переказ тексту, лексико-граматичні вправи, письмовий переклад, підготовка повідомлень тощо), і контрольних робіт, індивідуального прослуховування аудіокасет. Особливу увагу в самостійній роботі треба приділяти різноманітним граматичним вправам, тестовим завданням, перекладам.

Наприкінці курсу студенти повинні набути таких навичок:

- аудіювати різностильові тексти в межах програмної тематики та рівня складності, аналізувати й коментувати прослуханий матеріал;
- вести бесіду-діалог проблемного характеру відповідно до програмної тематики та комунікативної функції;
- робити самостійні усні монологічні повідомлення згідно з тематикою курсу обсягом — 10–15 фраз;
- читати й розуміти тексти з пройдені тематики, нескладні уривки з художніх творів;
- написати план прочитаного тексту, зробити невелике повідомлення згідно з тематикою курсу;
- виконувати адекватний письмовий переклад текстів з польської мови українською і навпаки, які відповідають тематиці та рівню складності курсу.

Початковий рівень вивчення польської мови. Опанувавши початковий рівень курсу польської мови студенти мають розуміти основний зміст писемних текстів і усних висловлювань про щоденне життя, вільний час, процес навчання та праці; використовувати польську мову в типових життєвих ситуаціях, а також подорожуючи Польщею; написати нескладний текст за тематикою курсу, а також за власними інтересами; стисло розповісти про свої інтереси, досвід, мрії та плани, висловити й обґрунтувати власні погляди, описати події минулого. Вади вимови й інтонації, брак лексики та достатньої граматичної й орфографічної компетенції суттєво не заважають послуговуватися мовою в усному спілкуванні та на письмі. Студенти відповідно до ситуації використовують літературну та розмовну польську мову, знають основні соціокультурні конвенції польської мови, а також основні відомості про Польщу.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ПОЛЬСЬКА МОВА”

№ пор.	Назва теми
1	Привітання. Знайомство (Powitanie. Zapoznanie się)
2	Моя родина (Moja rodzina)
3	Місто. Транспорт. Екскурсія (Miasto. Transport. Wycieczka)
4	Канікули. Відпочинок (Wakacje. Odpoczynek)
5	Подорож (Podróż)
6	У гостях (W gościach)
7	Листування (Korespondencja)
8	Телефонна розмова. Пошта. Телеграф (Rozmowa telefoniczna. Poczta. Telegraf)
9	Погода. Пори року (Pogoda. Pory roku)
10	Помешкання. (Mieszkanie)
11	Студентське життя (Życie studenckie)
12	Зовнішність. Характер (Zewnętrzność. Charakter)
13	За столом. Їжа (Przy stole. Jedzenie)
14	Планування дня (Planowanie dnia)
15	Розваги. Захоплення (Rozrywki. Hobby)
16	Вихідний день: на концерті, в ресторані (Dzień wolny: na koncercie, w restauracji)
17	Джерела інформації: преса, радіо, телебачення (Źródła informacji: prasa, radio, telewizja)
18	Покупки (Zakupy)
19	Природа (Natura)
20	Польська фразеологія (Frazeologia polska)

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ПОЛЬСЬКА МОВА”

Тема 1. Привітання. Знайомство (Powitanie. Zapoznanie się)

1. Лексичні конструкції привітання.
2. Лексичні конструкції та вирази для знайомства.
3. Фонетика: специфічні польські звуки (носові звуки та дифтонги); позначення м'якості приголосних; правила читання; наголос.
4. Граматичний матеріал: іменник (рід, число).

Література: а) обов'язкова [1–3];
б) додаткова [4; 6–9; 15; 16]

Тема 2. Моя родина (Moja rodzina)

1. Вирази та конструкції до теми “Моя родина”.
2. Фонетика: шиплячі, носові.
3. Правопис дифтонгів.
4. Граматичний матеріал: особові та присвійні займенники; дієвідмінювання (*być, mieć*).

Література: а) обов'язкова [1–3; 6];
б) додаткова [5]

Тема 3. Місто. Транспорт. Екскурсія (Miasto. Transport. Wycieczka)

1. Лексика до теми “Місто. Транспорт. Екскурсія”.
2. Правопис сполучень *rz-ż, ó-u, ch-h, gie-ge, j-i*.
3. Правопис малої та великої літери в польській мові.
4. Граматичний матеріал: відмінювання дієслів IV дієвідміни типу *uścić*.

Література: а) обов'язкова [1–3; 6];
б) додаткова [6; 7]

Тема 4. Канікули. Відпочинок (Wakacje. Odpoczynek)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “Канікули. Відпочинок”.
2. Граматичний матеріал: відмінювання дієслів III дієвідміни типу *czytać*; прикметник; рід прикметників.

Література: а) обов'язкова [1–3];
б) додаткова [6]

Тема 5. Подорож (Podróż)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “Подорож”.
2. Граматичні структури: Зворотна частка *się*. Прислівникові конструкції. Прислівники *dopiero (tylko)*.
3. Граматичний матеріал: дієвідмінювання дієслів III групи.

Література: а) обов'язкова [1–3]; 6];
б) додаткова [7–16]

Тема 6. У гостях (W gościach)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “В гостях”.
2. Граматичний матеріал: відмінювання іменників чоловічого роду (однина); вказівні займенники.

Література: а) обов'язкова [1–3];
б) додаткова [6–9]

Тема 7. Листування (Korespondencja)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “Листування”, правила оформлення листів.
2. Граматичний матеріал: відмінювання іменників чоловічого роду (множина).

Література: а) обов'язкова [1–3];
б) додаткова [6–9]

Тема 8. Телефонна розмова. Пошта. Телеграф (Rozmowa telefoniczna. Poczta. Telegraf)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “Телефонна розмова. Пошта. Телеграф”.
2. Граматичний матеріал: I дієвідміна (*móc, pracować*); неправильні дієслова; відмінювання іменників жіночого роду; чергування голосних і приголосних звуків.

Література: а) обов'язкова [1–3];
б) додаткова [6–9]

Тема 9. Погода. Пори року (Pogoda. Pory roku)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “Погода. Пори року”.
2. Граматичний матеріал: II дієвідміна (*mówić*); чергування приголосних; умовний спосіб.
3. Граматичні структури: конструкція *nie ma* + родовий відмінок.
Література: а) обов’язкова [1–3; 6];
б) додаткова [8; 9]

Тема 10. Помешкання (Mieszkanie)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “Помешкання”.
2. Граматичний матеріал: майбутній час.
3. Граматичні структури: конструкції з *kiedy, gdy*.
Література: а) обов’язкова [1–3];
б) додаткова [6–9]

Тема 11. Студентське життя (Życie studenckie)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “Студентське життя”.
2. Граматичний матеріал: відмінювання прикметників; творення якісних прикметників; чергування приголосних.
3. Граматичні структури: конструкція *do* + родовий відмінок.
Література: а) обов’язкова [1–3; 6];
б) додаткова [7–9]

Тема 12. Зовнішність. Характер (Zewnętrzność. Charakter)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “Зовнішність. Характер”.
2. Граматичний матеріал: множина іменників.
3. Граматичні структури: конструкції з прийменником *na/w*.
Література: а) обов’язкова [1–3];
б) додаткова [6–8]

Тема 13. За столом. Їжа (Przy stole. Jedzenie)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “За столом. Їжа”.
2. Граматичний матеріал: наказовий спосіб; прийменники, вживані з орудним відмінком: *pod, nad, przed, za*.
3. Граматичні структури: конструкція: *z* + родовий відмінок.
Література: а) обов’язкова [1–3];
б) додаткова [11; 13; 14]

Тема 14. Планування дня (Planowanie dnia)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “Планування дня”.
2. Граматичний матеріал: числівник (поняття, відмінювання та вживання); прислівники напрямку та місця.
3. Граматичні структури: уживання частки *że*.

Література: а) обов’язкова [1–3; 6];
б) додаткова [7–16]

Тема 15. Розваги. Захоплення (Rozrywki. Hobby)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “Розваги. Захоплення”.
2. Граматичний матеріал: відмінювання іменників середнього роду; минулий час.

Література: а) обов’язкова [1–3];
б) додаткова [4–10; 15; 16]

Тема 16. Вихідний день: на концерті, в ресторані (Dzień wolny: na koncercie, w restauracji)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “Студентське життя”.
2. Граматичний матеріал: відмінювання особових займенників; короткі та повні форми особових займенників.
3. Граматичні структури: конструкція: *po* + місцевий відмінок.

Література: а) обов’язкова [1–3; 6];
б) додаткова [7–8]

Тема 17. Джерела інформації: преса, радіо, телебачення (Źródła informacji: prasa, radio, telewizja)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “Джерела інформації: преса, радіо, телебачення”.
2. Граматичний матеріал: безособові форми; безособові звороти; особливості чоловічо-особових форм прикметників та іменників.
3. Граматичні структури: прийменникові конструкції (*o, z, w, przed*).

Література: а) обов’язкова [1–3];
б) додаткова [4; 6–9; 15; 16]

Тема 18. Покупки (Zakup)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “Покупки”.

2. Граматичний матеріал: Місцевий відмінок; ступені порівняння прикметників на *-ek, -ok, -k*.

Література: а) обов'язкова [1–3];
б) додаткова [6; 7]

Тема 19. Природа (Natura)

1. Лексичні конструкції та діалоги на тему “Природа”.
2. Граматичний матеріал: Творення прислівників, ступенів порівняння прислівників.
3. Граматичні структури: конструкція *po* + знахідний відмінок; частки *żeby, aby, gdyby, jeśliby, jeżeliby*.

Література: а) обов'язкова [1–3];
б) додаткова [6–9]

Тема 20. Польська фразеологія (Frazologia polska)

1. Польські фразеологічні конструкції.
2. Граматичний матеріал: описові форми ступенів порівняння прикметників і прислівників.
3. Граматичні структури: конструкції *musieć* + інфінітив, *powinien* + інфінітив, *nie mieć* + інфінітив. Конструкції з *powinien* (повинен). Конструкція *przed* + орудний відмінок, *do* + родовий відмінок, *od* + родовий відмінок.

Література: а) обов'язкова [1–3];
б) додаткова [6–9]

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Важливий компонент фундаментальної підготовки студентів — активне запровадження в систему академічної освіти самостійної теоретичної та практичної роботи студентів.

Самостійна робота має такі складові:

- попередня підготовка до практичних занять;
- виконання завдань і вправ у позааудиторний час;
- підготовка до обговорення окремих граматичних і лексичних тем;
- самостійне вивчення окремих граматичних і лексичних тем курсу;
- самостійне читання й аналіз польських періодичних видань.

ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Велике значення для роботи має аналіз знань і вмінь студентів у формі поточного та підсумкового контролю. Співвідношення показників успішності студентів дає змогу скоригувати методи й форми навчального процесу, сприяти його оптимізації.

Поточний контроль знань проводять у формі щомісячного тестування вивчених тем курсу.

Залікова картка містить три завдання:

- читання та переказ тексту відповідного напрямку;
- переклад речень з української мови на польську;
- усне повідомлення на відповідну тему.

Підсумковий контроль знань проводять наприкінці семестру (якщо оцінки поточного контролю позитивні) у формі усного чи письмового заліку, а також наприкінці курсу вивчення дисципліни “Польська мова” — у формі усного іспиту.

ВИМОГИ ДО ЗАЛІКІВ

1. Прочитати й перекласти текст польською мовою, поставити до нього запитання польською мовою, стисло переказати зміст. Обсяг тексту — до 1000 друкованих знаків. Можна користуватися словником.

2. Письмово перекласти три речення з української мови на польську (за запропонованою тематикою з використанням засвоєного граматичного матеріалу).

3. Зробити усне повідомлення на одну з вивчених тем. Монологічне висловлювання обов’язково має включати засвоєний упродовж семестру лексико-граматичний матеріал, бути логічним і послідовним. Обсяг — 10 речень.

Час на підготовку — одна академічна година.

ВИМОГИ ДО ІСПИТІВ

1. Прочитати й перекласти текст польською мовою, поставити до нього запитання польською мовою, стисло переказати зміст. Обсяг тексту — до 2000 друкованих знаків. Можна користуватися словником.

2. Перекласти п'ять речень з української мови на польську (за запропонованою тематикою з використанням засвоєного граматичного матеріалу).

3. Зробити усне повідомлення на одну з вивчених тем. Монологічне висловлювання обов'язково має включати засвоєний лексико-граматичний матеріал, бути логічним і послідовним. Обсяг 10–15 речень.

Час на підготовку — одна академічна година.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Граматика

1. Специфічні польські звуки (носові звуки та дифтонги). Позначення м'якості приголосних.
2. Наголос у польській мові.
3. Іменник (рід, число). Відмінювання іменників.
4. Відмінювання іменників чоловічого роду.
5. Відмінювання іменників жіночого роду.
6. Відмінювання іменників середнього роду.
7. Правопис дифтонгів.
8. Особові та присвійні займенники.
9. Особливості дієвідмінювання дієслів I групи.
10. Особливості дієвідмінювання дієслів II групи.
11. Особливості дієвідмінювання дієслів III групи.
12. Особливості дієвідмінювання дієслів IV групи.
13. Прикметник (рід, число). Відмінювання прикметників.
14. Вживання зворотної частки *się*.
15. Прислівникові конструкції. Прислівники *dopiero/tylko*.
16. Творення прислівників, ступенів порівняння прислівників.
17. Вказівні займенники.
18. Теперішній час.
19. Майбутній час (простий, складний).
20. Минулий час.
21. Чергування голосних і приголосних звуків. Основні принципи.
22. Числівник (поняття, відмінювання та вживання).
23. Прикметник (поняття, відмінювання та вживання).
24. Прийменникові конструкції (*o, z, w, przed*).
25. Прийменники, вживані з орудним відмінком: *pod, nad, przed, za*.
26. Наказовий спосіб.

27. Умовний спосіб.
28. Конструкція *po* + знахідний відмінок.
29. Конструкції *musieć* + інфінітив, *powinien* + інфінітив, *nie mieć* + інфінітив. Конструкції з *powinien* (повинен).
30. Конструкція *przed* + орудний відмінок, *do* + родовий відмінок, *od* + родовий відмінок.
31. Частки *żeby*, *aby*, *gdyby*, *jeśliby*, *jeżeli*.
32. Вживання частки *że*.
33. Безособові форми. Безособові звороти.
34. Керування в прийменникових конструкціях.

Лексика

35. Привітання. Знайомство.
36. Моя родина.
37. Місто.
38. Транспорт.
39. Екскурсія.
40. Канікули.
41. Відпочинок.
42. Подорож.
43. У гостях.
44. Листування.
45. Телефонна розмова. Пошта. Телеграф.
46. Погода. Пори року.
47. Помешкання.
48. Студентське життя.
49. Зовнішність.
50. Характер.
51. За столом. Їжа.
52. Планування дня.
53. Розваги. Захоплення.
54. Вихідний день.
55. На концерті.
56. У ресторані.
57. Джерела інформації: преса, радіо, телебачення.
58. Покупки.
59. Природа.
60. Польська фразеологія.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Варіант 1

I. Прочитайте текст і перекладіть його з польської мови на українську. Поставте 10 запитань до тексту. Перекажіть його зміст.

Zakopane

Zakopane nazywane jest zimową stolicą Polski. Jest to największy w Polsce ośrodek turystyki i sportów zimowych, położony na Podhalu, u stóp Tatr. Wokół Zakopanego znajdują się doskonałe tereny narciarskie.

Zakopane jest też znanym uzdrowiskiem, którego walory klimatyczne odkrył i spopularyzował w drugiej połowie XIX wieku lekarz, przyrodnik i taternik, doktor Tytus Chałubiński. Od ponad stu lat do Zakopanego przyjeżdżają na leczenie ludzie chorujący na gruźlicę i inne choroby płuc.

Dla miłośników folkloru Zakopane jest ciekawym ośrodkiem żywej twórczości ludowej w różnych dziedzinach: budownictwa drewnianego, sztuk plastycznych, muzyki i literatury ludowej. Piękno Podhala i jego folklor były źródłem natchnienia dla wybitnych artystów: malarzy, kompozytorów, pisarzy polskich. Przyrodę, historię i sztukę Zakopanego i całego Podhala przedstawiają zbiory znajdujące się w Muzeum Tatrzańskim.

Najcenniejszym chyba skarbem Zakopanego jest wspaniała przyroda. Wychodzące z miasta szlaki turystyczne prowadzą w góry porośnięte lasem bukowym i jodłowym, który w miarę wspinania się wyżej przechodzi w bór świerkowy. Pośród gór znajdują się piękne łąki — hale, doliny, a w nich — jeziora i potoki. Najbardziej znanym jeziorem górskim jest Morskie Oko. Na najwyższych szczytach leżą wieczne śniegi.

Okolice Zakopanego stanowią Tatrzański Park Narodowy, którego duża część jest ścisłym rezerwatem. W Tatrach spotkać można rzadkie zwierzęta, znajdujące się już pod ochroną, jak na przykład niedźwiedzia, czasem zobaczyć można orła.

II. Перекладіть речення польською мовою.

1. Зараз я вирішую, куди поїхати.
2. Я впевнений, що завтра ми прокинемося пізно.
3. Минулого літа ми відпочивали біля моря три тижні.
4. Наш потяг приїздить о пів на третю.
5. Моя дитина біжить дорогою, і я біжу вслід за нею.

III. Розкажіть про своє студентське життя.

Варіант 2

I. Прочитайте текст і перекладіть його з польської мови на українську. Поставте 10 запитань до тексту. Перекажіть текст.

Chcę być koniem

Mój Boże, jak bardzo chciałbym być koniem...

Gdybym tylko zobaczył w lustrze, że zamiast nóg i rąk mam kopyta, z tyłu ogon i autentyczną końską głowę — natychmiast udałbym się do urzędu mieszkaniowego.

- Proszę o nowoczesne, duże mieszkanie — powiedziałem.

- Niech pan złoży podanie i czeka na swoją kolej.

- Ha-ha — zaśmiałybym się. — Czy panowie nie widzą, że ja nie jestem zwyczajnym, takim sobie, szarym człowiekiem? Ja jestem kimś innym, kimś ekstra!

I zaraz otrzymałbym nowoczesne, duże mieszkanie z łazienką.

Występowałbym w kabarecie i nikt by nie mógł powiedzieć, że jestem niezdolny. Nawet wtedy, gdyby moje teksty były niedobre. Przeciwnie.

- Jak na konia, to znakomite — chwalono by mnie.

- Ten ma łeb! — mówiliby inni.

Nie mówię już o korzyściach, jakie wyciągnąłbym z przysłów i porzekadeł: końskie zdrowie, uśmieć się jak koń, koń ma cztery nogi i też się potknie...

Oczywiście, bycie koniem miałyby pewne strony ujemne. Moim wrogom dałbym nową broń do ręki. Pisząc do mnie anonimy, zaczynałyby w ten sposób: "Pan jest koń? Pan jest kucyk!"

Kobiety interesowałyby się mną. Pan jest taki inny... — mówiłyby. Idąc do nieba otrzymałbym skrzydła. Stałbym się wtedy pegazem. Skrzydłaty koń — czy może być coś piękniejszego dla człowieka?

Sławomir Mrożek

II. Перекладіть речення польською мовою.

1. У цьому книжковому магазині приймають замовлення на іноземні книги.
2. Поклади газети на стіл.
3. Якби я мав більше часу, то вивчав би англійську мову.
4. Завтра я розмовлятиму по телефону з польським посольством у Києві.
5. Я не знаю, чи зможу написати тобі до 10 січня.

III. Розкажіть про екскурсію по рідному місту.

Варіант 3

1. Прочитайте текст і перекладіть його з польської мови на українську. Поставте 10 запитань до тексту. Перекажіть його зміст.

Trzeci Maja

Trzeciego maja w Polsce obchodzona jest rocznica uchwalenia pierwszej nowoczesnej konstytucji, zwanej — od daty uchwalenia — Konstytucją Trzeciego Maja.

Pod koniec XVIII wieku, w obliczu grożącego Polsce upadku, podjęta została próba ratowania kraju przez dokonanie zasadniczej reformy politycznej.

W 1788 roku zebrał się sejm, który przeszedł do historii jako Sejm Wielki albo Czteroletni. Po długich i burzliwych obradach 3 maja 1791 roku sejm uchwalił konstytucję, która znosiła hamujące postęp przywileje szlacheckie, wzmacniała rząd, unowocześniała ustrój polityczny kraju.

Konstytucja obowiązywała tylko do roku 1795. W 1793 roku nastąpił drugi rozbiór Polski, a w 1795 trzeci, po którym Polska straciła niepodległość.

W XIX s XX wieku Konstytucja Trzeciego Maja stała się symbolem reformy państwa przeprowadzonej w wyniku zgodnego działania różnych sił politycznych i społecznych nie drogą przemocy, lecz metodami pokojowymi.

W niepodległej Polsce dzień 3 maja był świętem państwowym. Po drugiej wojnie światowej święto zostało zniesione. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przywrócił je w 1989 roku.

II. Перекладіть речення польською мовою.

1. Не дивно, що вона запізнилась.
2. Після обіду вони підуть на прогулянку.
3. У мене ти почуватимеш себе як вдома.
4. Коли я брала цього kota, то не знала, що матиму з ним стільки проблем.
5. Завтра й післязавтра буде тепло та сонячно.

III. Розкажіть про свій вечір у ресторані.

Варіант 4

1. Прочитайте текст і перекладіть його з польської мови на українську. Поставте 10 запитань до тексту. Перекажіть текст.

Nowa Europa

Euro — wspólną walutę 11 krajów Unii Europejskiej oraz pierwszą naprawdę federalną władzę dużej części Europy — europejski bank centralny. Czy zmierzamy w kierunku jednolitego państwa europejskiego, Stanów Zjednoczonych Europy? Wokół tego pytania odżyją teraz stare spory o federalizm, suwerenność krajów, o Europę państw, Europę ojczyzn, a także o granice kontynentu politycznego, czyli o Europę od Atlantyku po Ural. Dotychczas konstrukcja europejska wznosiła się tylko w miarę postępu projektów gospodarczych: najpierw była to wspólnota węgla i stali, potem Euratom, potem wspólny rynek (EWG). Potem — przy najdrobniejszych wstrząsach — dochodziło do długotrwałych sporów między krajami, a kolejne traktaty unijne ledwo ledwo przechodziły w referendum. Bo nikt nie wątpi, że Unia Europejska służy przedsiębiorczości, rozwojowi handlu i świata finansów, ale przecież do urn głosować idą nie tylko biznesmeni i bankierzy. Rację miał Wilfried Martens, przewodniczący europejskich chadeków, który wskazywał na słabość europejskich instytucji demokratycznych: “Obywatel chce przede wszystkim, aby mu udowodnić, że ideał europejski jest rzeczywiście kluczem do jego przyszłości”. Jak ma się narodzić Europa, skoro się jeszcze nie narodził obywatel europejski? Unia nie ma programu ani hasła dla ludzi zwyczajnych. Już Jacques Delors, gorący zwolennik integracji, ostrzegał: “Nie można się zakochać w jednolitym rynku”.

II. Перекладіть речення польською мовою.

1. Його годинник ніколи не відстає та не поспішає, він іде точно.
2. Мені цікаво, коли ви до нас приїдете.
3. Хто зранку сміється — увечері плаче.
4. Я не їжджу на роботу автобусом, а ходжу пішки, а ти твердиш, що я не маю рації.
5. У варшавських театрах ставлять сучасні п'єси.

III. Опишіть польською мовою зовнішність і характер певного персонажа.

Варіант 5

1. Прочитайте текст і перекладіть його з польської мови на українську. Поставте 10 запитань до тексту. Перекажіть текст.

Integracja Polski z Unią Europejską

Polska do 1989 roku należała do konkurencyjnej w stosunku do EWG Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG); jednak jeszcze przed jej rozwiązaniem, we wrześniu 1988 r., nawiązała stosunki dyplomatyczne ze Wspólnotami. W 1992 roku, po pierwszych w pełni demokratycznych wyborach do parlamentu, Polska spełniła kryteria przyjęcia do Rady Europy i stała się państwem członkowskim tej organizacji.

Wcześniej, w maju 1990 r. Polska złożyła oficjalny wniosek o rozpoczęcie negocjacji umowy o stowarzyszeniu ze Wspólnotami Europejskimi. Umowa taka, znana pod nazwą Układu Europejskiego została podpisana 16 grudnia 1991 roku, a weszła w życie 1 lutego 1994 roku (część handlowa — 2 lata wcześniej).

W 1993 r. na szczycie Rady Europejskiej w Kopenhadze ustalono polityczno-ekonomiczne kryteria, jakie musiały spełnić państwa Europy Środkowo-Wschodniej aby mogły ubiegać się o przystąpienie do Unii. Oficjalny wniosek o członkostwo Polska złożyła 8 kwietnia 1994 roku.

Podczas posiedzenia Rady Europejskiej w Luksemburgu w grudniu 1997 r. zapadła decyzja o podjęciu negocjacji członkowskich z sześcioma państwami: Polską, Węgrami, Czechami, Słowenią, Estonią i Cyprem (tzw. grupa luksemburska). Negocjacje z tymi państwami rozpoczęły się 10 listopada 1998 roku. Poprzedził je tzw. screening czyli przegląd zgodności prawa wewnętrznego z prawem wspólnotowym.

Wszystkie sprawy związane z integracją Polski z UE koordynuje utworzony w październiku 1996 r. Komitet Integracji Europejskiej. Negocjacje w imieniu rządu prowadził natomiast główny negocjator (Pełnomocnik Rządu do spraw Negocjacji o Członkostwo Polski w Unii Europejskiej); od marca 1998 r. był nim Jan Kułakowski, w październiku 2001 r. zastąpił go Jan Truszczyński.

Na szczycie w Kopenhadze zakończonym 13 grudnia 2002 r. Polska sfinalizowała negocjacje. 16 kwietnia 2003 r. podpisała traktat akcesyjny. Referendum w sprawie członkostwa odbyło się w dniach 7–8 czerwca 2003 (Wyniki: frekwencja — 58,85 %, za przystąpieniem — 77,45 % głosujących,

przeciw — 22,55 %). Polska (i dziewięć innych krajów) wstąpiła do Unii 1 maja 2004 roku.

II. Перекладіть речення польською мовою.

1. Я не помітив у цій п'єсі нічого цікавого.
2. У нашому будинку не працює ліфт.
3. Пий обережно, цей сік холодний.
4. Час від часу ми ходимо до кав'ярні.
5. Вони мають бути тут о дев'ятій годині.

III. Розкажіть, як ви плануєте свій день.

Варіант 6

I. Прочитайте текст і перекладіть його з польської мови на українську. Поставте 10 запитань до тексту. Перекажіть текст.

Mimika a narodowość

Zarówno mimika jak i gesty są ściśle związane z narodową specyfiką. W całym świecie wyróżniamy trzy typy “zachowań mimicznych”: “twarz pokerzysty”, “co w sercu, to na twarzy” i “złoty środek”. Typ pierwszy jest właściwy dla rasy żółtej. Chińczycy, Japończycy, rdzenni Amerykanie starają się, szczególnie przy ludziach, unikać zbędnych ruchów warg, nosa i nawet oczu. Niektórzy uczeni widzą przyczynę tego w “psychice rasy”, inni uważają że mięśnie twarzy są u odmiany żółtej mniej rozwinięte, niż u innych ras.

Drugi typ mimiki właściwy jest dla ludów “śródziemnomorskich”. Francuzi, Włosi, Grecy, Arabowie, Żydzi czynnie stosują wyrazisty język mimiki i gestów. Przeciętny Włoch np. Rozmawiając wykonuje w ciągu minuty do 80 gestów i do 40 ruchów mimicznych. U mieszkańców północnej Europy i Ameryki (a więc u Polaków też) wskaźnik jest znacznie niższy, przy czym oni wszyscy w sytuacjach nieoficjalnych używają mimiki 2–3 razy częściej, niż w służbowych. Jest to trzeci, mieszany typ “zachowań mimicznych”.

II. Перекладіть речення польською мовою.

1. Горло треба полоскати кожні дві години.
2. Вона вже чотири роки вивчає польську мову.
3. Ми їхали у спальному вагоні, це було досить зручно.
4. Після вечері ми будемо дивитися телевізор.

5. Не можу повірити, що я вже у Польщі.

III. Розкажіть про свої захоплення.

Варіант 7

1. Прочитайте текст і перекладіть його з польської мови на українську. Поставте 10 запитань до тексту. Перекажіть текст.

Wigilia

Szara ulica. Stara brama. Pani Teresa dzwoni do drzwi, które niczym nie odróżniają się od innych w tym budynku. Wchodzi wraz z dziewczynką do mieszkania, gdzie ich wita gościnnie szczupła starsza pani. To jest gospodyni tego domu — pani Maria.

Na pierwszy rzut oka mieszkanie jest zagracone. W pierwszym pokoju niezmierna ilość figurek, lalek, szydełkowych poduszeczek, rupieci. Jednak każda rzecz w tym domu ma swoje miejsce. Na ścianie — cztery portrety. Po lewej stronie dziadka i babci, po prawej — matki i ojca państwa Szendzielasz. Pośrodku duży owalny stół nakryty tradycyjnym białym obrusem, małe choinka oraz figurka Jezusa, leżącego w żłobie. Przez otwarte drzwi, na których są zawieszane firanki, widać drzewko aż do samego sufitu. Na nim niezliczona ilość ozdób. Ile ich jest? Na to pytanie nie potrafią odpowiedzieć nawet sami gospodarze tego domu. Może z pięćset, może z tysiąc. W każdym razie bardzo, bardzo dużo.

To jeszcze nie wszystko. Pod choinką jest świat, jak z krainy bajek. Jest tutaj szopka i stary zamek, las i nawet jezioro z rybkami. Wszystko jest starannie poukładane na wacie imitującej śnieg. Na tej choince są ozdoby praktycznie z całego XX wieku. Lampa z prawdziwą umbrą, która pamięta czasy austriackie, Święty Mikołaj, który zachował się sprzed wojny, pierwsza ozdoba, zrobiona przez panią Marię i pana Bolesława w przedszkolu...

Anna Gordijewska

II. Перекладіть речення польською мовою.

1. Наша квартира складається з трьох кімнат, кухні та ванної кімнати.
2. Маленькі діти ходять до дитячого садка.
3. Мені здається, що всі плани треба буде обговорити з гостями.
4. Сучасна література значно відрізняється від, скажімо, середньовічної.

5. Якби я був досвідченішим, то отримав би кращу роботу.

III. Розкажіть про своє місто.

Варіант 8

I. Прочитайте текст і перекладіть його з польської мови на українську. Поставте 10 запитань до тексту. Перекажіть текст.

Язык polski

Współcześnie językiem polskim posługuje się na co dzień ponad 38 milionów obywateli polskich w kraju (liczba ludzi należących do mniejszości narodowych jest niewielka, wśród nich znajdują się Ukraińcy, Białorusini, Litwini, niewielkie ilości Żydów, Niemców, Tatarów czy Ormian). Oblicza się, że poza krajem żyje co najmniej 26 milionów osób pochodzenia polskiego i że prawdopodobnie połowa z nich mówi po polsku. Tak więc w sumie można założyć, że mamy około 50 milionów osób znających język polski czynnie, przy czym z pewnością więcej osób zna ten język biernie, to znaczy — rozumie teksty tworzone po polsku, ale nie umie ich samemu konstruować. O znaczeniu i ważności danego języka na mapie świata nie decyduje tylko liczba jego użytkowników, lecz także inne czynniki.

Po pierwsze, wśród języków europejskich język polski pod względem ilościowym zajmuje poczesne miejsce, należąc do grupy najliczniej reprezentowanych w tejże części świata. Jest on przy tym językiem jednego narodu, nie tak jak np. hiszpański, którym mówi wiele różnych narodowości. Obniża to w pewnym sensie narodową rangę naszego języka, z drugiej jednak strony przyczynia się do tego, że język staje się ważnym czynnikiem zespalającym polską wspólnotę narodową, że pełni rolę istotnej więzi łączącej Polaków rozproszonych po całym świecie.

Po drugie — ważne znaczenie naszego języka narodowego wynika z funkcji, jakie pełni on na usługach świadomości narodowej, będąc nie tylko środkiem codziennego porozumiewania się ludzi danej społeczności, lecz także przekazywaniem i wyrażaniem treści narodowej kultury. W języku tym od wielu wieków powstają znaczące dzieła literackie, teatralne i naukowe, a ostatnio także filmowe. Tym samym język ten przyczynia się pośrednio do pomnażania skarbcza kultury ogólnoludzkiej.

II. Перекладіть речення польською мовою.

1. Вона починає роботу о восьмій.
2. Кажуть, що дощ ітиме цілий тиждень.
3. Моя бабуся завжди має добрий настрій, вона оптимістка.
4. Тут продається хліб, м'ясо й овочі.
5. Коли ти був у відпустці, у нас почалися фінансові проблеми.

III. Розкажіть, як Ви відпочиваєте.

Варіант 9

I. Прочитайте текст і перекладіть його з польської мови на українську. Поставте 10 запитань до тексту. Перекажіть текст.

Historia choinki

W czasach pogańskich, gdy ludzie czcili zjawiska przyrody, słońce uważano za życiodajne bóstwo. W końcu grudnia, w czasie przesilenia dnia z nocą, świętowano uroczystość “narodzenia niezwykłego słońca”.

Symbolem słońca w pogańskich wierzeniach był ogień; symbolem życia, które ono daje — zielone drzewo.

Dnia tego palono więc ogień i dawano sobie zielone gałęzie, które miały wnieść do domu siłę fizyczną i odpędzać złe uroki. W tych uroczystościach — w tym kulcie ognia i zieleni, uczeni widzą pierwsze ślady naszej choinki, ustrojonej ogniem płonących świeczek.

Po wprowadzeniu chrześcijaństwa — w czasie przeznaczonym na świętowanie pogańskich uroczystości odradzającego się słońca, kościół świętował Narodzenie Pańskie. Niektóre zwyczaje pozostałe po dawnych czasach nabrały już innego znaczenia. Dzień wigilijny był świętem Adama i Ewy, więc gałęzie, które było w zwyczaju ofiarować, miały być pamiątką drzewa Adamowego i należało postarać się o kwitnącą gałąź drzewa mającego być pamiątką tamtego pierwszego.

W Piśmie Świętym nie ma jednak wzmianki, jakie było to drzewo Adamowe. W każdym kraju widziano w nim obraz rośliny znanej sobie najbliższej.

Żywe gałęzie, często sztucznie doprowadzane do kwitnienia, zastąpiono z czasem iglastą gałązką, drzewa naturalnie zielonego, przy czym bogato zdobionego girlandami, owocami czy orzechami. Całe

drzewko wprowadzili Niemcy. Pięknie je ubierali i oświetlali świeczkami. W Polsce zwyczaj ten rozpowszechnił się podczas zaboru pruskiego, w latach 1795–1807.

Dawniej, ale już po wprowadzeniu choinki, w wielu polskich wsiach zachowywano jeszcze zwyczaj zbliżony do starych “gałęzi Adamowych”. W wieczór wigilijny ludzie wieszali u pułapu wierzchołkowe gałęzie sosny, zwane “podłaźniczka”, które obwieszali jabłkami, orzechami i krążkami opłatka.

Podłaźniczki te zaczęto częściowo zastępować słomianymi, z których powstały przepiękne pająki cały rok zdobiące izby.

M. Werterówna

II. Перекладіть речення польською мовою.

1. Мені дуже шкода, що я запізнився.
2. Ти молодша за мене на два роки.
3. Друга світова війна закінчилась у 1945 році.
4. Мій друг вивчатиме психологію у Варшавському університеті.
5. На конференцію прийдуть відомі професори та видатні вчені з усього світу.

III. Розкажіть про свій похід до магазину.

Варіант 10

I. Прочитайте текст і перекладіть його з польської мови на українську. Поставте 10 запитань до тексту. Перекажіть текст.

Kraków

Kraków — dawna stolica Polski — jest miastem bardzo starym. Jego początki sięgają VII wieku. W okresie od VIII do IX wieku istniał tu obronny gród Wiślan.

Od XI wieku Kraków stał się siedzibą książąt i królów polskich. Mieszczanie krakowscy uprawiali handel i rzemiosła, rozwijały się nauka i sztuka. W Krakowie powstała najstarsza w Polsce (a druga w Europie środkowej) wyższa uczelnia — Akademia Krakowska, założona przez Kazimierza Wielkiego. Na tej uczelni, noszącej później nazwę Uniwersytetu Jagiellońskiego, kształciło się wielu sławnych Polaków. Tu studiował Mikołaj Kopernik.

Największy rozkwit miasta przypada na okres od XIV do XVI wieku. Powstały wtedy wielkie budowle: gotycki kościół Mariacki z ołtarzem wyrzeźbionym przez Wita Stwosza, Collegium Maius, Sukiennice (budynek, w którym hanlowano sukmem) oraz renesansowa rezydencja królewska na Wawelu.

Kraków był miejscem wielu historycznych wydarzeń. Tu, na krakowskim Rynku, w r. 1794 Tadeusz Kościuszko ogłaszał początek powstania. W okresie zaborów Kraków był ważnym ośrodkiem politycznego, naukowego i kulturalnego życia Polaków.

Obecnie Kraków stał się również ważnym ośrodkiem przemysłowym. Na jego peryferiach po drugiej wojnie światowej wybudowano Hutę imienia Lenina (obecnie: Sendzimira) i dzielnice mieszkaniową, którą nazwano Hutą Nową.

Ale stare mury krakowskich zabytków są wciąż najcenniejszą pamiątką narodowej przeszłości. Hejnał z wieży Mariackiej codziennie w południe ogłasza przez radio całą Polskę godzinę dwunastą. A w uroczystych chwilach życia narodu na Wawelu bije największy w Polsce dzwon, ufundowany w r. 1520 przez Zygmunta Starego. Waży on 8 ton i nosi imię “Zygmunt”.

II. Перекладіть речення польською мовою.

1. Ці будинки належать до пізнішого періоду, їх архітектура зовсім інша.
2. Які книги Ви хотіли б купити?
3. Ти не прочитав навіть 50 сторінок.
4. Вона б не купувала цю сукню, якби її подруга не мала подібну.
5. Студенти Міжрегіональної Академії управління персоналом матимуть можливість поїхати на практику до Варшави.

III. Розкажіть, якими джерелами інформації Ви користуєтесь.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Василевская Д., Кароляк С. Учебник польского языка. — СПб.: Лань, 1999.
2. Киклевич А. К., Кожина А. А. Польский язык: Практ. курс. — Минск, 2001.

3. *Говоримо польською: Українсько-російсько-польський розмовник для ділової людини.* — К.: Київська голов. спеціаліз. ред. л-ри мовами нац. меншин України, 1995.
4. *Мы учим польский. Podręcznik języka polskiego dla cudzoziemców: Komentarz językowy, ćwiczenia (1)* / B. Bartnicka, M. Jurkowski, W. Jekiel ta in. — Warszawa, 1999.
5. *Мы учим польский. Podręcznik języka polskiego dla cudzoziemców: Teksty (2)* / B. Bartnicka, M. Jurkowski, W. Jekiel ta in. — Warszawa, 1999.
6. *Назарук В., Юрковський М. Українсько-польський, польсько-український словник.* — К., 2003.
7. *Польско-русский словарь* / Сост. К. М. Голумянц. — Минск, 2001.
8. *Bartnicka B., Dąbkowski G., Jekiel W. Uczymy się polskiego. Podręcznik języka polskiego dla cudzoziemców: Komentarz językowy, ćwiczenia (1).* — Kielce, 1994.
9. *Bartnicka B., Dąbkowski G., Jekiel W. Uczymy się polskiego. Podręcznik języka polskiego dla cudzoziemców: Teksty (2).* — Kielce, 1994.
10. *Chlabowicz J. Słownik rosyjsko-polski, polsko-rosyjski.* — Warszawa, 1993.
11. *Gramatyka języka polskiego. Morfologia* / Red. R. Grzegorzycowa, R. Laskowski, H. Wróbel. — Warszawa, 1984.
12. *Martyniuk W. "Mów do mnie jeszcze": Podręcznik języka polskiego dla średniozaawansowanych.* — Kraków, 1986.
13. *Nagórko A. Zarys gramatyki polskiej (ze słowotwórstwem).* — Warszawa, 1998.
14. *Tittenbrun K. "Duży słownik ortograficzny języka polskiego z zasadami pisowni".* — Warszawa, 1997.
15. *Uczymy się polskiego. Podręcznik języka polskiego dla cudzoziemców: Komentarz językowy, ćwiczenia (1)* / B. Bartnicka, M. Jurkowski, W. Jekiel ta in. — Warszawa, 1984.
16. *Uczymy się polskiego. Podręcznik języka polskiego dla cudzoziemców: Teksty (2)* / B. Bartnicka, M. Jurkowski, W. Jekiel ta in. — Warszawa, 1984.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Польська мова”	5
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Польська мова”	6
Самостійна робота студентів.....	10
Форми поточного та підсумкового контролю	11
Вимоги до заліків	11
Вимоги до іспитів.....	11
Питання для самоконтролю.....	12
Контрольні завдання	14
Список рекомендованої літератури.....	24

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерне верстання

Н. Г. Потапенко
С. Г. Атаєва
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-2265

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП